25e JAAR. 'S HERTOGENBOSCH 1853. No. 83.

DE NOORDBRABANTER.

STAAT- EN LETTERKUNDIG DAGBLAD.

DICERE VERUM QUID VETAT?
HORATIUS.

Verschijnt driemaal in de week, des Dingsdags, Donderdags en Zaturdags. Abonnement per 3 Maanden *f* 3,00; franco per post *f* 3,50. Afzonderlijke nommers *f* 0,10.

Advertentien *f* 0,15 per regel; zegelregt bij elke plaatsing *f* 0,35. Advertentien, Brieven enz. *franco* aan de uitgeefster de Wed. D. A. A. DE ROOY, te *'s Hertogenbosch*.

ZATURDAG, 16 JULIJ.

HET PETITIONNEMENT.

»De Katholieken hebben gezwegen, zoolang hun goed regt miskend en gehoond werd, door eene bedrogene volksmenigte, van welke met grond verwacht mogt worden, dat zij spoedig hare dwaling inzien en tot eene betere waardeering van het goed regt der Katholieken komen zoude.

»'t Is echter nu niet meer eene door de ellendigste hulpmiddelen misleide en opgeruide volksmenigte, die hun goed regt miskent en aanrandt; 't is 's Lands hooge regering zelve, die, op het oogenblik dat aller gemoederen mogten geacht worden tot kalmte terug te zijn gekomen, door eene Wetsvoordragt, waarbij alle sints lang verkregene en historiesch gevestigde regten, zoowel als de grondwettig gewaarborgde vrijheid en onafhankelijkheid der Kerkgenootschappen, geschonden en met voeten worden getreden, — 't is, zeg ik, 's Lands hooge regering zelve, die het onregt over het regt wil doen zegevieren, en een despotismus wettelijk zoekt te vestigen, dat op geene wijze te verdedigen is.

»Nu dan ook de godsdienstige vrijheid, nu dan ook de zaak des regts met het grootste gevaar bedreigd wordt — nu het stilzwijgen te bewaren, ware pligtverzaking. Te meer nog, daar het onregt, waarvan 's Lands regering de Katholieke Kerk het slagtoffer zoekt te maken, nog ver is van voltrokken te zijn. Immers, van de beslissing der Tweede Kamer hangt het af of het door de regering aan haar oordeel onderworpen grondwetschendend Wetsontwerp ook wel in eerste instantie zal worden goedgekeurd. Te spreken, en met nadruk te [illegible] gewetenspligt [illegible] [illegible] welke [illegible] het haar aangeboden Wetsontwerp het gemoed der Katholieken vervuld heeft.

»Is het noodig in 't breede te betoogen, op hoedanige wijze door het meermalen bedoelde Wetsontwerp het goed regt der Kerkgenootschappen in 't algemeen, maar meer bepaaldelijk dat der Katholieken beleedigd en geschonden wordt? Is het noodig aan te toonen, dat daardoor aan den Staat of, met andere woorden, aan de beurtelings zich opvolgende regeringen het vreesselijkst despotismus over de vrijheid en zelfstandigheid van alle Kerkgenootschappen, dat wil zeggen, *over het vrije geweten*, wettelijk toegekend wordt? dat dit in regtstreeksche tegenspraak is met de [illegible] onzer Grondwet, welker handhaving door den Koning en door de Volksvertegenwoordiging plegtig bezworen is, en aan welke de regering ten ernstigste verklaard heeft zich trouw te willen betoonen? Is het noodig met vele woorden aan te wijzen, dat, mogt de regering met eene wet gewapend worden als die is welke zij heeft durven voordragen, dat alsdan, in de negentiende eeuw, in Nederland, op nieuw de tijd der onzinnigste godsdienstvervolging zou geopend worden?

»Al zulke vragen te beantwoorden, mag schier overtollig worden geacht. De algemeene verontwaardiging, welke het bedoelde Wetsontwerp bij alle Katholieken van Nederland en ook bij zeer vele regtschapen protestantsche landgenooten heeft verwekt, duidt genoegzaam aan, hoe volkomen het erkend wordt, dat het met de godsdienstvrijheid in Nederland gedaan is, zoo immer dit Wetsontwerp kracht van Wet verkrijgen en toegepast worden mogt.

»Wat dan te doen in dezen grooten nood, die ons dreigt? Wat anders, dan in de eerste plaats onze toevlugt te nemen tot God, Wiens zegen en bijstand ons tot dus verre niet ontbroken hebben; daarenboven echter gebruik makende van al die verdedigingsmiddelen, welke de wettelijke instellingen des Lands aan de hand geven? Die middelen met kracht aan te grijpen, is thans een onzer heiligste pligten: wij zouden onwaardig zijn die middelen te onzer beschikking te hebben, wanneer wij ze onder omstandigheden, zoo zwaarwigtig als de tegenwoordige, ongebruikt konden laten.

»Tot die middelen behoort dat, van ons met onze grieven tot onze Vertegenwoordigers te wenden, en tevens met de bede, dat zij ons beschermen en handhaven in het genot van onze grondwettige regten. Gansch Noordbrabant en gansch Limburg hebben dit middel ter zelfverdediging reeds met kracht aangegrepen: den Katholieken van de overige provincien des Rijks zij dit voorbeeld ten spoorslag, opdat ook zij allen doen wat nuttig is en wat gewetenspligt van hen vordert.

»Naar de [illegible] van velen, valt ten opzigte van deze Katholieke demonstratie aan te merken, wat de personen aangaat, welke tot deelname aan deze demonstratie behooren uitgenoodigd te worden, dat, — wat eigenlijk niet gezegd behoeft te worden — vrouwen, bedeelden en kinderen, uit den aard der zaak daarvan buiten gesloten moeten worden. Zij mogen blijk geven van hunne belangstelling in de handhaving der ten onzent zoo fel bedreigde godsdienstvrijheid, op eene andere en niet minder krachtige wijze, — door een gestadig gebed tot God namelijk, opdat Hij ons bijsta en bescherme in den strijd, te Zijner eere en tot het heil der zielen ondernomen! Tot de Volksvertegenwoordiging echter wenden zich alleen diegenen, welke geacht kunnen worden naar behooren te kunnen waardeeren het gevaar dat dreigt en den stap, welke ter afwending van dat gevaar gedaan moet worden. Hieruit volgt, dat het niet betamelijk geacht wordt te laag af te dalen bij de aanbieding van het adres.

»Overigens komt het er op aan in deze aangelegenheid met grooten spoed te werk te gaan. Heden komen onze Vertegenwoordigers bijeen, om het onderzoek van het grondwetschendend Wetsontwerp aan te vangen. Het is van gewigt, dat zij dus *onverwijld* onderrigt worden van de gevoelens, welke de Katholieke bevolking van Nederland vervullen.

Dezer dagen is in de gemeente St. Michiels-Gestel een adres ter inteekening, om aan de Tweede Kamer te worden [illegible]

Aan de Tweede [illegible]

[illegible] HEEREN!

Tegen het onlangs aan u voorgedragen Wets-ontwerp *regelende het toezigt op de onderscheidene kerkgenootschappen*, achten de ondergeteekenden, Roomsch-Katholieken ingezetenen der gemeente St. Michiels-Gestel zich verpligt met nadruk hunne stem te verheffen, vol van vertrouwen in de hooge wijsheid en regtvaardigheid der Vertegenwoordigers des Nederlandschen volks, en verzekerd, dat de eenzijdige strekking van het wets-ontwerp tegen het Roomsch-Katholiek Kerkgenootschap, de verdedigers van alle Nederlanders gelijke regten en vrijheden te gereeder tot deszelfs verwerping zal doen besluiten.

Onnoodig schijnt het, wegens elk artikel in het breede aan te toonen, hoedanig dezelve — het 4e 5e en 7e, die tegen schaduwen vechten, daargelaten — met de grondwet strijden. Werd de grondwet tot hiertoe, met betrekking tot de onderscheidene kerkgenootschappen, als eene der vrijzinnigste beschouwd, die in eenig rijk bestaan, hoe is dezelve dan in een oogenblik zoo kunnen veranderen?

Of wat blijft van de vrijheid, indien de regering ook van het *innerlijke*, van het huishoudelijke der inrigting van ieder kerkgenootschap kennisgeving kan vorderen, en die bepalingen, welke zij *goedvindt onuitvoerbaar* zonder medewerking van den staat te onderstellen, aan hare *voorafgaande goedkeuring* kan onderwerpen; (art. 1).

Indien zij van de bedienaren der godsdienst — *als waren dezelve ambtenaren van den staat* — een staatkundigen eed kan afvragen (art. 2) den vreemdelingen het uitoefenen der openbare godsdienstoefeningen — insgelijks als waren deze *staatsambtsverrigtingen* — kan verbieden (art. 3). Indien van haar goeddunken wordt afhankelijk gesteld, waar de bedienaren der godsdienst den zetel van hun *geestelijk regtsgebied* zullen mogen vestigen; of sedert 3 November 1848 zullen mogen gevestigd hebben (art. 6).

Indien geene *plaats* tot oprigting van een kerkgebouw gekozen, indien in de meeste gemeenten van Nederland *geene klok* tot bijeenroeping van de belijders der godsdienst mag worden getrokken, zonder voorafgaande toestemming der Regering art. 8, 9.

Nog eens, Mijne Heeren, bestaat er onder alle deze bepalingen nog spoor van *vrije en onbelemmerde* godsdienstoefening?

Tegen *onze* kerkvoogden, tegen *onze* priesters, tegen onze openbare godsdienst-oefeningen zijn de aangeduide bepalingen klaarblijkelijk bijna uitsluitend gerigt. Waardoor verdienden wij deze aan ons vijandige strekking?

Maar gij zult niet dulden mijne heeren, dat de Grondwet, het plechtanker van den Staat, op eene zoo flagrante wijze wordt geschonden, dat twee vijfden van Nederland's burgers van hunne dierbaarste vrijheid worden beroofd. Met de eerbiedigste bede naderen wij U, opdat gij uwe goedkeuring aan het onderwerpelijk wets-voorstel geheft te weigen. 'T welk doende enz.

De *Tijd N. Holl. Cour.* bevat in zijn No. van 12 Julij jl. het volgende:

»Men verzoekt ons te berigten, dat, op het voorbeeld van Noord-brabant, Limburg en het Maas-Waalsche, ook de Katholieken in de overige provincien gevestigd, zich met hunne bezwaren tegen de kerkelijke monster-wet van den heer van Hall tot de Tweede Kamer wenden zullen.

Zij luidt aldus:

Aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Mijne Heeren,

De ondergeteekenden, rustige burgers van den Nederlandschen Staat, trouwe onderdanen van Z. M. Koning Willem III, achten hunne dierbaarste regten gekrenkt in de Wetsvoordragt, *regelende het toezigt op de onderscheidene Kerkgenootschappen*, die aan uwe beraadslagingen is onderworpen. Zij hebben de aanrandingen tegen hunne godsdienstige vrijheid die in de jongste dagen buiten het wetgevend gebied plaats hadden met geduld en lijdzaamheid verdragen. Sterk, op hun goed regt door de Grondwet gewaarborgd, vertrouwende op de herhaalde verklaringen van Z. M. regering, dat aller regten gelijkelijk zouden gehandhaald en beschermd worden, meenden zij het stilzwijgen te kunnen en, in het belang van den vrede, te moeten bewaren. Hoe bitter echter is thans niet hunne teleurstelling, daar hun in het bedoelde Wetsontwerp, in plaats van de godsdienstige [illegible] zelfstandigheid slechts gemeenschappelijke verdrukking der Kerkgenootschappen wordt aangeboden! Het is daarom, Mijne Heeren, dat zij zich wenden tot U, aan welker oordeel het Wetsvoorstel is onderworpen.

Het zal onnoodig zijn in uitvoerige beschouwingen te treden, ten einde aan te toonen, dat het Wets-ontwerp regtstreeks aandruischt tegen de met eede bezworene bepalingen der Grondwet. Ten betooge daarvan volsta dit weinige:

Art. 1, dat volkomene vrijheid tot organisatie erkent, maakt die vrijheid afhankelijk van eene dadelijke en volledige kennisgeving en, wat meer zegt, van de *goedkeuring* der regering, *op zoodanige bepalingen, waarvan de uitvoering niet zonder medewerking van het Staatsgezag kan plaats hebben.* Daar nu die zoogenaamde medewerking van den Staat tot het geheele kerkelijke leven kan worden uitgestrekt, zoo wordt dan ook door die bepaling de geheele kerkelijke organisatie van de regering afhankelijk gemaakt en alzoo geeft Art. 1, in plaats van gelijke vrijheid der Kerkgenootschappen, gelijke afhankelijkheid van alle van het *bon plaisir* der regering. Voor het *repressief* systeem, dat de Grondwet wil, wordt een *preventief* in de plaats geschoven, dat aan alle regt van vrijheid en zelfstandigheid den bodem inslaat.

De overige artikelen der Wetsvoordragt geven slechts eenige der vele gevolgtrekkingen, die uit Art 1 kunnen en zullen worden afgeleid, als — wat God verhoede! — dit voorstel Wet mogt zijn geworden.

De eed bij Art. 2 gevorderd, is even ondoelmatig als willekeurig en onzedelijk, en moet tot jammerlijke gevolgen leiden, daar, bijv. deze Wet zelve reeds oorzaak kan zijn, dat geen bedienaar der Godsdienst dien eed zou kunnen afleggen. Daardoor alleen zou dus het middel zijn gegeven, om de oefening van de katholieke Godsdienst geheel te verhinderen.

Art. 3 is ten aanzien der Katholieken onmogelijk uit te voeren, en bevat de zijde der regering eene ongehoorde inmenging *in sacris*, waardoor zij beslist, wie al dan niet eene zuiver godsdienstige daad zou mogen verrigten.

Art. 6 maakt den Staat meester van de geestelijke of kerkelijke jurisdiktie, waarmede zich te bemoeijen elk burgerlijk gezag volstrekt onbevoegd is. § 2 geeft daarenboven aan de Wetsvoordragt eene, in de jaarboeken van ons regt, schier voorbeeldelooze terugwerkende kracht tot schennis van verkregene en met eede plegtig gewaarborgde regten; hoedanige terugwerkende kracht onze wetgeving niet gedoogt aan de regering toe te kennen.

Art. 8 is insgelijks eene [illegible] van het preventief regt, in plaats van [illegible] en geeft [illegible] aan de regering het regt [illegible] het bouwen van bidplaatsen [illegible] verhinderen.

Hetzelfde valt aan te merken van het klokkenluiden [illegible]

Art. 9, waarbij wederom, door eene terugwerkende kracht te geven aan het wetsvoorstel, verkregene regten kunnen worden geschonden en vernietigd.

Van Artt. 4, 5 en 7 willen wij niet spreken. De eerbied, ... het hoog ... Staatsl... tot ... ons ... daarvan ...

Dit ... Mijne Heeren, ... voldoende ... ter staving van onze ... overtuiging, dat het ... Wetsontwerp in ... zijner ... strijdig met de Grondwet ... om de Katholieken meest dierbare regten, die namelijk der godsdienstige vrijheid, te vernietigen. De ondergeteekenden wenden zich dan ook met vertrouwen tot U, Mijne Heeren, ... ook het mede opgedragen ... het gebied zijner grondwettige regten te beschermen en te handhaven, met het verzoek, dat door U een goedkeurend *votum* aan deze wetsvoordragt onthouden worde.

Hetwelk doende.

Door de gansche priesterschap van het bisdom Haarlem worden geteekend adressen van den navolgenden inhoud:

Aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal van het Koningrijk der Nederlanden.

De ondergeteekenden, allen zijnde dienstdoende R. K. geestelijken, op de bij hunne naamteekeningen respectievelijk aangewezene plaatsen, zich genootzaakt van het ook hun toekomend regt tot het indienen van verzoekschriften gebruik te maken, ten einde de Tweede Kamer der Staten-Generaal met verschuldigden eerbied, en tevens met den meesten aandrang te verzoeken, dat zij het bij haar aanhangige ontwerp van wet, genaamd »tot regeling van het toezigt op onderscheidene kerkgenootschappen" gelieve te verwerpen.

»Dit verzoek der ondergeteekenden zal de Tweede Kamer niet bevreemden, daar het duidelijk is, dat genoemd ontwerp hen, als bedienaren der Godsdienst, regtstreeks en onmiddelijk treft, hen in kerkelijke betrekking aan eene buitenkerkelijke magt onderwerpt en hen — zoo het wet wierd — bij de uitvoering ligtelijk in het geval zou kunnen brengen, dat zij de openbare waarneming hunner bediening zouden moeten staken, of dat zij daaraan door eene gedwongene afwezigheid zouden worden ontrukt.

»Het is niet noodig, dat de ondergeteekenden, zich in deze aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal wendende, in breedvoerige ontwikkelingen treden; het is genoeg dat zij, bij de volksvertegenwoordiging, zich beroepen op de vrijheid en de bescherming in het zesde Hoofdstuk der Grondwet aan de Godsdienst en hare oefening gewaarborgd, en dat zij op de, met die grondwettige vrijheid en bescherming strijdende, gevolgen wijzen, die uit de aanneming van het ontwerp zouden geboren worden. Zij meenen evenwel, gelet op een der artikelen van het ontwerp, deze gelegenheid te moeten waarnemen om ten aanhoore van Nederland de plegtige verklaring af te leggen, dat nimmer van eenig dienaar der Godsdienst in de R. K. Kerk, bij of na de aanvaarding zijner bediening, of op welk ander tijdstip ook, door het kerkelijk gezag een eed of eene belofte gevorderd wordt, waarin iets bedenkelijks voor de veiligheid van het rijk, of vóór de openbare orde en rust, of iets strijdigs met de getrouwheid aan den Koning, of met de gehoorzaamheid aan de wetten van den Staat verschuldigd, gelegen is, of kan zijn. Nimmer hebben zij zoodanigen eed of belofte afgelegd; nimmer zullen zij het doen.

»Hiermede enz."

Wij vernemen heden, dat verzonden zijn aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal adressen, gelijkluidende met dat in ons Nommer 78 medegedeeld, uit

Zutphen	met	112	naamteekeningen
Hilversum	»	80	»
Maassluis	»	72	»
Vlaardingen	»	82	»
Schipluiden	»	142	»
Kockingen	»	157	»
Schoonhoven	»	54	»
Teckop	»	113	»
Oldenzaal	»	490	»
Tiel	»	91	»

Een aantal adressen, en daaronder 20 tegen de voordragt, nopens het toezigt op de kerkgenootschappen, zijn in de zitting der Tweede Kamer van gisteren in handen gesteld van de kommissie *ad hoc.*

Het verdient opmerking dat de *Staats-Courant* in haar *verslag* van die zitting daarvan niet het minste gewag maakt. Vanwaar dat?

De *Grondwet* verneemt:

»Dat de Tweede Kamer (gisteren) de heeren Groen van Prinsterer, Westerhoff, Wintgens, Sloet tot Oldhuis en de Brauw heeft benoemd tot Rapporteurs voor het Wetsontwerp tot regeling van het toezigt op de onderscheidene Kerkgenootschappen."

Men schrijft ons uit Twenthe: Het schandelijk wetsontwerp, zoo kenbaar tot krenking van twee vijfde der natie op het papier gesteld, heeft ook hier eene diepe verontwaardiging verwekt. Op alle plaatsen van dit district, zoo als te Enschede, Oldenzaal, Vasse, Denekamp, Ootmarsum, kortom overal maakt men zich gereed om door een algemeen petitionnement krachtig tegen zoodanig systeem van onderdrukking en vervolging te protesteren. Schrijver is wellig in de gelegenheid om U weldra den inhoud van eenige der voornaamste petities aan de Tweede Kamer mede te deelen. Het ... verlangen niet ... dat de ... ... hand-vol eerzuchtigen, in twee kampen verdeeld worde. Heeft men gepetitionneerd ter vestiging van eene dwingelandij over ... onze ... Katholieken ... eene ... en ... wezinde ...

TURKIJE.

Een der ministeriële Parijsche bladen, de *Constitutionnel* van den 12den dezer, zegt: "Dat bij den overtogt der Russische troepen over den Pruth niet terstond aan de Fransche en de Engelsche vloot bevel gezonden is om binnen de Dardanellen te komen, moet niet beschouwd worden als een blijk van wankelmoedigheid aan de zijde der Engelsche en der Fransche regering. Deze hebben een laatste bewijs van gematigdheid willen geven door niet tot dadelijkheden over te gaan alvorens de uitkomst te kennen der ernstige vertoogen die door de *vier* mogendheden in onderling overleg aan Rusland schijnen gerigt te zijn. Men moet toch denken dat stappen van zoodanigen aard, gelijktijdig door al de groote Westersche mogendheden gedaan, bevorderlijk zullen zijn voor eene vreedzame beslechting van het geschil, en het is derhalve natuurlijk dat men, alvorens den staat der zaken door een welligt onnoodigen stap nog bedenkelijker te maken, het antwoord uit St. Petersburg afwacht op de eenstemmige en gelijktijdige vertoogen der groote hoven van het Westen. Doch met leedwezen vinden wij heden in een Russisch blad een staatsstuk hetwelk de hoop die wij op de gematigdheid van den Keizer van Rusland stelden, aanmerkelijk vermindert. De onregtvaardige beschuldigingen die in deze nieuwe circulaire van den Russischen rijkskanselier tegen Frankrijk en Engeland worden ingebragt, doen ons vreezen dat de vertoogen der Europesche mogendheden bij Rusland geen ingang zullen vinden."

DUITSCHLAND.

Weenen, 10 *Julij.* Gisteren verhaalde men hier, dat de heer von Bruck den Divan eene nota heeft ter hand gesteld, strekkende tot de uitlevering van alle Oostenrijksche onderdanen, die zich onder de uitgewekenen bevinden. Zoo dat waar is, schijnt althans het oogenblik daartoe, ten aanzien der moeijelijkheden, waarin de Porte op dit oogenblik verkeert, slecht gekozen.

— De vorsten van Moldavie en Wallachye hebben de proclamatie van prins Gortschakoff aan de bevolking der Vorstendommen, naar Konstantinopel gezonden, met verzoek om de instructien nopens de gedragslijn die zij te volgen hebben, en dat dientengevolge een ambtenaar van het bureau des groot-viziers met bevelen der Turksche regering vertrokken is.

Ten einde te zorgen, dat de vloot aan geen overval blootsta, is bevel gegeven, dat geen koopvaardijschepen, komende van de Zwarte Zee, des nachts den Bosphorus mogen binnenzeilen. De Porte heeft te dier zake een memorandum aan al de legatien doen toekomen.

Keulen, 12 *Julij.* Men schrijft uit Petersburg, dat Rusland, te gelijk met de verzending der circulaire van den heer von Nesselrode, dd. 3 Julij, te Konstantinopel formeel geprotesteerd heeft tegen de toelating van vreemde vloten in de Dardanellen.

— Men schrijft uit Keur-Hessen aan de *Deutsche Volkshalle:* Het Protestantismus schijnt hier een reeks van hervormingen te gemoet te gaan. De super-intendent, de ziel der hervormingen, schijnt de overtuiging te hebben verkregen, dat de hervorming bij het opruimen van het katholieke leven wat al te bedrijvig is geweest, en hij heeft zich daarom ten taak gesteld weder eenig katholiek huisraad in den ledigen tempel terug te brengen. Doch zal hij wel spoedig tot de overtuiging komen, dat afbreken gemakkelijker is dan ophouwen. Reeds voor twee jaren hadden wij hier te lande eene protestantsche missie, doch zij had een teurig einde, want de deelneming in de feestmalen was veel grooter dan in de preken, en zoo hebben de missien van zelf opgehouden. Thans heeft hij aan de predikanten van zijn distrikt een biechtgebod opgelegd.

ENGELAND.

Londen, 11 *Julij.* De ziekte van prins Albert blijft een gunstigen loop houden.

— Het departement van marine heeft bevel gegeven tot het bouwen van 6 oorlogschepen ... en drie fregatten.

— De *Globe* zegt, dat het Fransche eskader aan den mond der Dardanellen sterker is in getal schepen en kanonnen dan het Britsche, en spoort de regering aan, om onze zeemagt aldaar minst genomen, op gelijke sterkte met de Fransche te brengen, opdat geene onguntstige gevolgtrekkingen bij de Porte gemaakt worden.

FRANKRIJK.

Parijs, 10 *Julij.* Het is thans zeker, dat het komplot in de *Opera* een ernstiger karakter had, dan men eerst meende. Men zegt zelfs, dat de daarin betrokkenen het plan hadden, ... op den Keizer los te branden ... der zekerheid, dat zij daardoor ook hem zouden treffen. Zij had het hoofd des Staats omringden. Om het plan te doen gelukken en vóór den tijd geen vermoeden op zich te laden, zouden zij, overeengekomen zijn, om met luide stemmen te roepen: *leve de Keizer!* Men wil, dat er eigenlijk geene partij-leus in den aanslag te zoeken is; buitendien zou trouwens elke partij ten gronde gaan, die aan zulk eene verfoeijelijke daad hare hand durft leenen.

Verder zegt men, dat gelijktijdig met de beweging, die op het gelukken van den aanslag, te Parijs gevolgd zou zijn, een opstand in andere oorden des rijks moest uitbreken.

... de ... beschuldigden wordt ... in ... justitie in het ... in het buitenland ...

— De ... bekend, een rapport van ... der ... in 1851 opgelegd door de crimineele justitie. Daaruit blijkt, dat veroordeeld zijn in 1851: 45 personen tot den dood, 2... tot levenslangen dwangarbeid, 1... tot tijdelijke dwangarbeid, 3369 tot gevangenisstraf en ... tot geldboeten.

— Zaturdag ll. werden de bewoners dezer hoofdstad zeer door de hitte gekweld. In de rue d'Amsterdam werd eene oude vrouw door de hitte duizelig, viel, en verbrijzelde zich het achterhoofd; in den faubourg Poissonnière is eene vrouw op den straat ineengezakt en dadelijk overleden. In de omstreken der barrières zag men een aantal met stroo bedekte paarden liggen, die door de hitte ziek waren geworden.

— Het komité van het vrij onderwijs, onder voorzitting van graaf Molé, heeft een allerbelangrijkst rapport bekend gemaakt over de uitvoering en de ... van de organieke wet op het openbaar onderwijs van 15 Maart 1850. Dit rapport is geredigeerd door den graaf Beugnot.

— De nieuwe circulaire van graaf Nesselrode is heden alhier bekend geworden, doch heeft op de beurs geen grooten indruk gemaakt, ofschoon men beweert, dat zij de rijzing heeft te keer gegaan, veroorzaakt door het gerucht, dat eene definitieve schikking tusschen Rusland en Turkije, door de tusschenkomst van Oostenrijk, was tot stand gekomen.

— De jongste berigten uit Konstantinopel melden, dat de Sultan, om in de kosten van de krijgstoerustingen te voorzien, al het zilverwerk, dat hij van zijne moeder geërfd heeft, ter waarde van ongeveer 40 mill. piasters, ten beste heeft gegeven; men heeft ook besloten de sommen, die in de kassen van den beheerder der moskee-goederen ingekomen zijn, ter beschikking van de regering te stellen; deze sedert eeuwen opgestapelde gelden zijn meer dan voldoende voor de noodzakelijke uitgave.

BELGIE.

Brussel, 12 *Julij.* Ter gelegenheid van het huwelijk van den hertog van Brabant zullen voor 100,000 fr. aan 5 fr. stukken geslagen worden met de beeltenis van den hertog en de hertogin.

— Eergisteren zijn te Hasselt onder den toevloed eener tallooze deelnemende menigte, de 14 militairen begraven, die den 8sten op marsch door de hitte zijn bezweken.

NEDERLAND.

's HERTOGENBOSCH 15 *Julij.*

Z. M. heeft goedgekeurd de benoeming van ... burg. van Meersen, tot sekr. dier gemeente; 2o. eervol ontslagen Jhr. Mr. *C. Eysinga* als dijks-ged. der Vijf deelen Zeedijken binnendijks, prov. Friesland; 3o. benoemd tot ontv. der dir. bel. en acc.: te Sexbierum, *L. van der Nieport*; te Baard, *J. de Rapper*; te Drogeham c. a., *J. O. de Gorter*; te Stavoren c. a., *H. Lumsingh*; te Hulst c. a. *J. C. de Potter*; te Hontenisse c. a. *M. J. Sitermans*; en te Sluis, *F. van der Plasshe*. 4o. tot een gezamenlijk bedrag van *f* 10 verminderd de 206 geldboeten, elk van *f* 10, waartoe *A. Budde*, diligence-ondernemer te Deventer, den 10 Maart jl. door de arrond. regb. te Zwolle is veroordeeld wegens 206 overtredingen van het reglement op de openbare middelen van vervoer te lande. Overigens blijft het vonnis in zijn geheel.

— De Minister van Binnenl. Zaken heeft 1o. aan J. W. de Groot en L. de Groot, onder de firma van J. W. de Groot en Co., te Vreeswijk, tot weder opzegging, vergunning verleend voor eene stoombootdienst van Arnhem op Rotterdam en tusschenplaatsen, tot vervoer van reizigers, goederen en vee; 2o. in verband daarmede ingetrokken de vergunning, den 23 October 1844 aan J. W. de Groot en Co., te zamen met J. Vrijhoff verleend voor eene stoombootdienst tusschen Rotterdam en Culemborg.

— De Minister van Binnenlandsche Zaken heeft het raadzaam geacht, ter kennisse van het publiek te brengen, dat met den 15 Julij de kantoren van den Rijkstelegraaf te Utrecht en Arnhem worden opengesteld, en dat bij ... toepassing der vroeger bekend gemaakte tarieven, ... voor zooveel de correspondentie over ... gelijk zijn gesteld met het kantoor te Amsterdam.

ZOMERVERGADERING DER PROVINCIALE STATEN VAN NOORDBRABANT.

... Woensdag 13 Julij.

De zitting begint ten 11½ ure.

Afwezig de heeren: *de Geep, van Hassell*, Mr. *van den Heuvel, Dykhoff, van Etten* en *Prinzen.*

De notulen der vorige Vergadering worden gelezen en goedgekeurd.

De heer *de Ram* vermeent dat niet duidelijk genoeg in de notulen is uitgedrukt, dat voor de Commissie van Landbouw eene nieuwe voordragt door HH. Gedep. Staten zal worden gedaan in plaats van de heeren, die verlangd hebben niet in aanmerking te komen, en dat deze keuze tot de November-Vergadering is ...

Na deze opmerking wordt ... de notulen verduidelijkt. Nu is aan de orde van den dag de verkiezing van den Griffier; voor tot de keuze over te gaan, stelt de heer *van Oldeneel tot Oldezeel* voor, eens voor altijd te maken, welke de volstrekte meerderheid zijn zal van 5, 7, 13, 31 enz. De *Voorzitter* vermeent dienaangaande niets als regt

te moeten vaststellen, maar dat het beter zal zijn dit voor ieder voorkomend geval te beslissen. De heer *van Oldeneel* ziet van zijn voorstel af.

Tegenwoordig 58 leden. Bij de eerste stemming bekwam Jhr. Mr. R. *Verheyen* 26, *van Cooth* 25 en *Michielsen* 6 stemmen, 1 briefje in blanco. Terwijl niemand de volstrekte meerderheid heeft, wordt tot eene tweede vrije stemming overgegaan, waarin *van Cooth* 30 stemmen verkregen heeft en alzoo benoemd wordt. Jhr. *Verheijen* bekwam 26 stemmen, *Michielsen* 1 en een briefje in blanco.

De heer *van Cooth* bedankt de leden voor dit nieuwe blijk van vertrouwen, hij gevoelt zich huiverig bij het aanvaarden van deze betrekking, maar steunende op de welwillendheid en de medewerking der leden, verklaart hij de benoeming te aanvaarden.

Voorts wordt rapport uitgebragt omtrent het voorstel van den heer *van de Werk* om eenen provincialen weg van Zevenbergen naar Standdaardbuiten.

Het rapport tendeert om den weg niet als provinciaal maar als communaal te beschouwen en alsdan eene bijlage toe te staan.

Het rapport op eene missive van Gedep. Staten voor eenen provincialen weg van Geldrop over Mierlo en Helmond naar Gemert, wordt geconcludeerd naar de Gedep. Staten te renvooijeeren ten einde in de zitting van November nader verslag te doen.

De heer *Bots* zegt, dat uit het rapport schijnt te blijken dat deze weg niet tot stand zoû zijn te brengen zonder dat de weg van Geldrop naar Helmond in verband werd gebragt met den weg naar Gemert. Spreker acht dit om het belang van den weg zeer verkeerd en hij begrijpt niet waarom die weg niet tot stand zou kunnen gebragt worden. Hij stelt alzoo een amendement voor beide gedeelten van den weg te verklaren als provinciale wegen en dat de betrokkene gemeenten 25 °/o in de kosten zullen bijdragen, met dien verstande dat elk op zich zelve kan worden daargesteld. Mr. *van den Acker* draagt een subamendement voor om beide wegen te disjungeren, als staande die wegen met elkander niet in verband; en den weg van Geldrop naar Helmond als provinciaal te declareren. — dan is er eene verbinding van den grooten weg van Eindhoven naar Belgie.

De heer *L. Sassen* zegt dat het zaak is a priori den weg provinciaal te declareren zoowel van Geldrop naar Helmond, als van Helmond naar Gemert; en daarna zullen de gemeenten zich verstaan omtrent de bijdrage.

De heer *Mutsaers* neemt het woord, niet om het amendement te bestrijden of te verdedigen, maar, zegt hij, omdat de zaak op een terrein wordt gebragt, dat afwijkt van eene vroegere beslissing door de Vergadering genomen. Aanvankelijk is gevraagd een weg van Helmond over Mierlo naar Geldrop; de afdeeling zag daarin eene verbinding van twee gemeenten Geldrop en Helmond, men heeft gedacht met de gemeente Mierlo te doen, gelijk men met Oisterwijk gedaan heeft, namelijk die gemeente van beide zijden door eenen communalen weg aan te sluiten. voorts zag men geen [illegible] zou bestaan als [illegible] wegen.

De heer *Kerstens* ondersteunt het rapport. De HH. *Smits* en *de Quay* bestrijden het als ook, de heer *Bijnen* die vermeent dat de weg van Eindhoven naar Weert over Geldrop is gelegd om de aansluiting van Helmond te bevorderen; hij meent alzoo dat de weg van Helmond over Geldrop behoort te worden gedecreteerd, en het ontwerp van den weg van Helmond naar Gemert aan de Gedep. Staten gerenvoijeerd.

De heer *Verheyen* vermeent dat er in het voorgestelde amendement een adder onder het gras ligt; want alsdan de weg van Helmond naar Geldrop afzonderlijk provinciaal wordt verklaard, dan zou men in de onzekerheid zijn of Helmond, Mierlo [illegible] in de kosten zouden bijdragen als de weg op Gemert gemaakt werd.

Het amendement *van Bots* wordt in omvraag gebragt: hebben gestemd voor 23; tegen 31. Vier leden afwezend. De conclusie van het rapport der afdeeling wordt alzoo aangenomen.

Rapport omtrent het adres van de gemeentebesturen van Meeuwen c.a. ter verbetering van den weg van Meeuwen in de gemeente zelve. De conclusie strekt tot afwijzing.

De heer *Gerlach* geeft eenige lokale ophelderingen en stelt een amendement voor op het rapport, gemeld adres gelijktijdig met een dergelijk verzoek van Andel te renvoijeren aan de Gedep. Staten. — De heer *Middelkoop* zegt dat weldra ook een verzoek van Capelle zal inkomen; en het amendement wordt zonder verdere discussien aangenomen.

Ingekomene stukken. Van de 1e afdeeling wordt bij monde van den heer *Middelkoop* rapport uitgebragt omtrent de adressen van Breda om eene subsidie voor het teekenings-instituut van 480 gulden, voor idem van Eindhoven 250; van de Maatschappij *Willebord* voor eene geldelijke ondersteuning [illegible] verzachting van het lot van behoeftige kraamvrouwen [illegible]; voor het genootschap van schoone kunsten en wetenschappen 800 gulden; voor het doofstommen instituut te St. Michiels-Gestel 1000 gulden. — Concludeert toe te staan over den dienst van 1854 aan Breda 480 gulden, Eindhoven 200, Willebrord 200, kraamvrouwen 500, kunsten en wetenschappen 800, doofstommen 1000 gulden, wordt in dadelijke behandeling genomen en conform besloten.

Bij monde van den heer *van Gennep* omtrent eene missive van Gedep. Staten een ontwerp van besluit tot aankoop en aanneming van grond voor den weg van Lieshout [illegible] en Helmond. De vaststelling van het concept-besluit [illegible] bijdragen, conform besloten.

Bij monde van den heer *Coovels* omtrent een adres van de betrokkene gemeenten voor hetgeen het onderhoud van den [illegible] Werkendam naar Heusden meer gekost heeft dan 10 centen per strekkende el, aan de provincie te betalen eene som van 7000 gulden in twee termijnen van 1854 en 1855 tot volledige afdoening, het concept besluit dienaangaande wordt door de Vergadering aangenomen, en op aanmerking van den heer *Bots*, aan de centrale commissie verzonden ten einde bij de begrooting in aanmerking te komen.

Van de afdeeling no. 2 wordt bij monde van den heer *van den Acker* rapport uitgebragt omtrent eene missive van Gedep. Staten begeleidende een arrest van het geregtshof van Noordbraband, tusschen de provincie als eischeres en de gemeente Besoijen als gedaagde, bij welk arrest het prov. geregtshof op grond van art. 65 der wet op de regterlijke organisatie zich onbevoegd verklaard heeft in eersten aanleg van de zaak kennis te nemen [illegible] in de uitspraak te berusten, de kosten te voldoen en de zaak op nieuw aan te brengen bij de regtbank.

Van de afdeeling no. 3 wordt bij monde van den heer *Raupp* rapport uitgebragt omtrent eene nota van Gedep. Staten begeleidende eene missive van den minister van binnenlandsche zaken betreffende de rijksbijdrage in den weg van Eindhoven naar Arendonk welke zal worden overwogen bij de volgende staatsbegrooting. — Concludeert als kennisgeving aan te nemen met uitnoodiging zoodra de staatsbegrooting van 1854 zal zijn gemaakt, te onderzoeken of er eene som hiervoor staat uitgetrokken, en mogt dit het geval niet zijn, een verzoek aan de hooge regering in te dienen. Conform besloten.

Bij monde van den heer *Bots* wordt rapport uitgebragt omtrent het adres van de gemeentebesturen van Steenbergen, Bergen-op-Zoom en Halsteren, strekkende tot spoedig daarstellen van den weg van Steenbergen naar Bergen-op-Zoom. Gerenvoijeerd aan Gedep. Staten om de moeijelijkheid ontstaan wegens noodzakelijke onteigening zoo spoedig mogelijk uit den weg te ruimen. Conform besloten.

De Vergadering scheidt; de zitting van morgen ten 12 ure.

Zitting van Donderdag 14 Julij.

De zitting wordt ten 12½ ure geopend.

Afwezig de heeren: *den Dekker, Dijkhof, van Etten, de Geep, van Hassell, van den Heuvel* en *Prinzen*.

Alvorens tot de werkzaamheden over te gaan, verklaart de *Voorzitter*, dat de nieuw benoemde *Griffier*, dezen morgen in handen van de Gedep. Staten, de door de wet gevorderde eeden heeft afgelegd, zoodat hij dadelijk in deze Vergadering zitting heeft genomen.

De notulen der vorige Vergadering worden door den nieuwen *Griffier* gelezen.

De heer *van Baer* maakt eene opmerking omtrent het opnemen der stemmen die tegen het amendement van den heer *Bots* omtrent den weg van Geldrop op Helmond en Gemert zijn uitgebragt. Na eene nadere aflezing der stemmen wordt de vergissing hersteld, en de notulen goedgekeurd.

Ingezondene stukken. 1o. Een adres van den raad der gemeente Veghel, waarbij wordt verzocht een reglement voor het gebruik van [illegible] watermolen te [illegible] commissie voor het toebrengen van verbetering aan de Dommel, Aa en andere rivieren, op dergelijke adressen in deze vergadering rapport zal zijn uitgebragt.

2o. Missive van den raad van Moergestel om eene veranderde rigting van den geprojecteerden weg van Tilburg naar Eindhoven en wel in dier voege dat de weg niet aan den rijksweg onder Best maar aan de 8ste barrièr zal aansluiten. Gerenvoijeerd aan de afd. no. 3.

3. Brief van het gemeente-bestuur van Oudenbosch en Oud- en Nieuw Gastel betrekking hebbende tot den weg van Roozendaal naar Fijnaart. Aangehouden en ter visie gelegd.

De heer *de Wit* geeft kennis dat de afdeelingen tot leden van de centrale commissie voor de begrooting van 1854 hebben benoemd de heeren *de Wit, Oomen, v. d. Poest Clement* en Mr. *Roels*; dat tot Voorzitter is benoemd de heer *de Wit*, en tot rapporteur de heer *Roels*; dat deze bereid is om de begrooting voor zooveel het rijksbestuur is, uittebrengen; Mr. *Roels* brengt alsdan rapport uit welk ter visie gelegd en aan de orde van den dag van morgen gesteld wordt, alsook het rapport van de inkomsten en uitgaven van 1851.

Door de afd. no. 1 wordt bij monde van den heer *Middelkoop* rapport uitgebragt omtrent een adres van Burg. en Weth. van 's Bosch, strekkende om eene toelage van 800 gulden te erlangen, voor de koninklijke school van nuttige en beeldende kunsten. Concludeert daarin te bewilligen. Conform besloten.

Dezelfde heer brengt rapport uit omtrent eene missive van Gedep. Staten, overleggende een extract van adressen van de HH. *Holleman, van der Minden* en *Kounenberg* om eene gratificatie voor het gemis van de hun in 1851 toegekende premien van 50 gulden. Conform besloten.

Bij monde van den heer *Verhagen* wordt rapport uitgebragt omtrent eene missive van Gedep. Staten geleidende een ontwerp regelende de schadevergoeding voor de leden der commissie van landbouw en der veeartsen geroepen om de keuring der hengsten bij te wonen. Concludeert het reglement te arresteren en goed te keuren. Conform besloten.

Bij monde van den heer *Suis* rapport van eene missive van Gedep. Staten, mededeelende de rekening en verantwoording van den betaalmeester van het fonds voor het gemis der heerlijke regten en erf-secretarien, waarbij het saldo is vastgesteld eene som van *f* 3,949.50. Concludeert deze stukken als kennisgeving aan te nemen. Conform besloten.

2o. Dezelfde op een adres der gemeenten Breda, Ginneken en Bavel, dat de subsidie voor den weg naar de Belgische grenzen voor het onderhoud van een jaar toegestaan, gedurende 5 jaren zou worden verleend. Concludeert ter visie te leggen en in behandeling te nemen tot dat de weg van Made en Drimmelen zal worden behandeld.

De afd. no. 4 brengt bij monde van den heer *Heeren* rapport uit omtrent eene missive van het collegie van Heemsrade over de Oude Maas, 's Lands van Heusden om onverwijlde goedkeuring van een concept reglement omtrent het beheer van de uitwatering op de Oude Maas. Gerenvoijeerd naar Gedep. Staten, om eene oproeping aan alle belanghebbenden te doen plaats hebben, ten einde een algemeen reglement te doen daarstellen, en in de November Vergadering in behandeling te nemen. Conform besloten.

De Vergadering wordt geschorst voor een half uur ten einde zich in de afdeelingen te vereenigen.

Alle leden komen terug in de Vergadering uitgenomen *van Dam, Frenken, van Heurn, de Roy van Zuidewijn* en *Verhagen*.

Afd. no. 1 brengt bij monde van den heer *Hollingerus Pypers* rapport uit van eene missive der Ged. Staten omtrent een consept reglement en besluit tot bepaling der jaarwedde voor de provinciale opzigters; het rapport tendeert tot goedkeuring, zal ter vissie gelegd worden.

Bij monde van den heer *Wierdsma* wordt namens de afd. no. 2 een voorstel gedaan ter verzekering van het behoorlijk onderhoud van communale wegen uit de Prov. kas gesubsidieerd. — Ter vissie gelegd.

Bij monde van den heer *van der Poest Clement* wordt rapport uitgebragt omtrent een adres der gemeente *Eersel* en andere houdende reclames omtrent de rigting van den weg van Eindhoven op Arendonk; verzending naar de afd. no. 2 om te onderzoeken of de betrokkene gemeente geregtigd zouden zijn de eenmaal aangebodene deelen in de kosten van den weg te kunnen terugtrekken indien aan hun verlangen omtrent de rigting niet wordt voldaan. Conform besloten.

Bij monde van den heer *Kerstens* wordt rapport uitgebragt omtrent adressen van de gemeente Uden en partikulieren, om eenen weg door Oss naar de rivier de Maas. Concl. de stukken te voegen bij die welke betrekking hebben tot het voorstel van den heer *van Cooth*, om daarbij in aanmerking te worden genomen.

Bij monde van den heer *Diepen* wordt rapport uitgebragt omtrent eene missive der Gedep. Staten mededeelende de pogingen door deze heeren in het werk gesteld om de gemeentebesturen van Eindhoven en Best in overeenstemming te brengen, voor de bijdragen in de kosten van den weg van Tilburg over Oirschot naar Eindhoven: Gedep. Staten te magtigen de gemeentebesturen nogmaals uit te noodigen de resterende 6 °/o bij te dragen, met uitnoodiging binnen de 3 maanden te antwoorden; zoo niet, alsdan de rigting naar de Achtelsche barièr als vastgesteld te houden en tot de daarstelling over te gaan. De heer *Buysen* is tegen het laatste gedeelte, hij acht het van provinciaal belang dat de weg aansluite te Best. De heer *van Roy* is van hetzelfde gevoelen.

De heer *Diepen* als rapporteur, als ook de HH. *Mutsaers van Baer, Kerstens, van den Acker, Smits* en *Bots* verdedigen het rapport. De heer *N. Sassen* bestrijdt hetzelve. — Eindelijk stelt de heer *Buysen* een amendement voor strekkende de stukken te renvoijeren naar de Gedep. Staten om de betrokkene gemeenten nader te hooren of zij bereid zouden zijn, nog iets meer bij te dragen, ten einde tot 27 °/o te komen. Dit amendement wordt door den heer *Mutsaers* bestreden, door andere geappuijeerd en eindelijk met 32 stemmen tegen 18 verworpen. De conclusie van het rapport alzoo aangenomen.

De vergadering wordt verdaagd tot morgen 11 uren, als wanneer een nieuw lid voor het gedep. bestuur ter vervanging van den heer *van Cooth* en een ander lid volgens art. 89 der Prov. wet in plaats van den heer *N. Sassen* zullen gekozen worden.

Gisteren (14 Julij) zijn de adressen tegen de wetsvoordragt nopens het toezigt op de Kerkgenootschappen van de Parochie van *St. Catharina* met 1103, en die van *St. Pieter*, alhier, met 750 naamteekeningen, aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal ingezonden.

— Naar men verneemt is dezer dagen de inspecteur van het wapen der kavallerie zijn Excell. de luitenant-generaal Dumonceau, met deszelfs adjudant de ritmeester Marcella van hier afgereisd, tot het houden eener inspectie over de kavallerie.

— Men schrijft ons uit St. Oedenrode, dat het Gemeente Bestuur aldaar zich met de overige Gemeente Besturen, welke gelegen zijn aan en uitwatering hebben op de rivier de Dommel, verstaan zal, ten einde, ter plaatse waar zulks behoort, aan te dringen op de opening der twee bogen aan de Groote Hekel alhier, om daardoor de afwatering te bespoedigen.

Zijn wij wel onderrigt, dan is in vroegere jaren, door dezelfde gemeenten aanzoek gedaan tot digting dier bogen, om den spoedigen afloop eenigzins te keeren en water in de rivier te houden. — Zoo leert men bij de verandering.

— Aangaande de verwoestingen welke den hagelslag in het nabijgelegen St. Michiels-Gestel, op den 8sten dezer, aldaar heeft aangerigt, en waarvan wij in onze vorige nommers bereids hebben medegedeeld, wordt ons nader gemeld:

Tengevolge de groote, menigvuldige en bijna ongelooflijke binnen die gemeente aangerigte schaden, heeft het gemeentebestuur jl. zaturdag in deszelfs vergadering commissien uit den raad benoemd om de schade voorloopig op te nemen.

Zijne Excellentie de Heer Staatsraad commissaris des Konings in dit gewest hiervan onderrigt, heeft zich de moeite willen getroosten, zich persoonlijk van het onheil der aangerigte schaden, alhier op maandag den 11 dezer, te overtuigen.

— De *Courier de la Meuse* schrijft:

Met bijzondere voldoening vernemen wij dat ons beroep op een algemeen petitionnement tegen de Monsterwet in geheel Limburg overal weerklank heeft gevonden. Men is

ijverig bezig om dit gewigtig werk zijn beslag te doen erlangen. Te Maastricht zullen morgen en overmorgen adressen worden geteekend. De geestdrift is algemeen en onweerstaanbaar."

— Wij vernemen, dat H. M. de koningin den 25sten dezer maand met H. D. jongsten zoon naar buitenslands zal vertrekken, en wel naar Interlaken in Zwitserland. Bereids is eene stoomboot der Neêl. Stoomboot-Maatschappij afgehuurd, waarmede H. M. de reis tot Maintz zal voortzetten.

— De afdeelingen van de Tweede Kamer der Staten-Generaal hebben zich gedurende drie dagen bezig gehouden met het onderzoek van het wets-ontwerp tot regeling van het toezigt op de kerkgenootschappen.

— Het provinciaal geregtshof van Noordholland heeft den 12 dezer uitspraak gedaan in de zaak der Haarlemsche bank van leening. Het heeft den eersten voortvlugtigen beschuldigde weerspannig verklaard aan de wet en de aanwezige drie beschuldigden vrijgesproken, als zijnde het wettig bewijs hunner schuld niet geleverd.

In de zitting der Provinciale Staten van Noordholland, zijn tot leden der Eerste Kamer *herkozen* de heeren D. Borski en jhr. mr. F. L. H. J. Bosch van Drakestein.

— Door de Prov. Stat. van Gelderland herkozen: H. W. baron van Aylva van Palland van Waardenburg en Neerijnen; en ter vervanging van den heer mr. C. C. van Lidth de Jeude, den heer H. R. W. baron van Golstein van Oldenaller.

— Door de Prov. Staten van Zeeland is tot lid der Eerste Kamer herkozen Mr. C. van der Lek de Clercq met 30 van de 33 stemmen.

— Door de Prov. Stat. van Friesland herkozen: jhr. G. R. G. van Swinderen.

— De Provinciale Staten van Groningen hebben in hunne zitting van 12 Julij herkozen tot lid van de Eerste Kamer der Staten-Generaal, den heer J. de Sitter, met 32 van de 43 stemmen.

— Door de Provinciale Staten van Limburg is de heer de Villers de Pité met 36 van 43 tot lid der Eerste Kamer van de Staten-Generaal herkozen.

220ste STAATS-LOTERIJ. *Prijzen van f 100 en daarboven.* 5de klasse.

15de lijst: No. 11603 *f* 50,000; No 5076 *f* 2500 No. 12596 *f* 1000; Nos. 2102, 5396, 7632, 5363, ieder *f* 200; Nos. 3035, 3159, 9254, 11590, 12753, 12890, 15343, 15735, 16764, 17251, 19983, 2690, 3410, 5318, 8902, 16352, 15260, 16093, 15604 ieder *f* 100.

16de Lijst: Nos. 2062 en 18778, ieder *f* 1000; No. 8002 *f* 1000 en premie *f* 30,000; Nos. 1655, 11510 en 1221, ieder *f* 400: No. 7245 *f* 200 Nos. 474 7909, 16646, 17460, 19114 19961, 1054, 10796 15768 17421, ieder *f* 100.

LAATSTE BERIGTEN.

Volgens eenen brief van St. Petersburg, dd. 5 Julij, door den *Nouvelliste de Hambourg* medegedeeld, was men aan het hof overtuigd dat, indien de bezetting der Vorstendommen niet voldoende was om Turkije tot het aannemen van Ruslands Ultimatum te dwingen, de troepen van den Czar ook den Donau zouden overtrekken. De onwrikbaarheid van karakter van den Keizer scheen, ingeval van tegenstand, dit gevolg onvermijdelijk te moeten maken.

BROODZETTING VAN 's HERTOGENBOSCH.

Donderdag, 14 Julij 1853.

De prijs van het roggebrood is voor deze stad 32 cents de 3 nederl. ponden; het nederl pond boter *f* 0.90 à *f* 1.00.

Volgens den prijs der rogge en de vastgestelde grondslagen, is de prijs van roggebrood:

Voor het brood-distrikt *Waalwijk*, te rekenen van Vrijdag 15 *Julij*, des middags ten 12 ure 19 cents de 2 ned. pond.

Voor het brood-distrikt *Woudrichem*, te rekenen van Zondag 17 *Julij*, des middags ten 12 ure 20 cents de 2 nederlandsche ponden.

Voor het brood-distrikt *Uden*, te rekenen van Vrijdag 15 *Julij*, des morgens ten 8 ure 28 cents de 3 ned. pond.

Voor het brood-distrikt *Vught*, te rekenen van Vrijdag 15 *Julij*, des morgens ten 8 ure 27½ cents de 3 ned. pond

Voor het brood-distrikt *Ravenstein*, te rekenen van Zondag 17 *Julij*, 48½ cents de 5 nederlandsche ponden.

MARKTBERIGTEN.

's BOSCH, 13 en 14 *Julij*. Rogge, *f* 6.75, *f* 7.50 Boekweit, *f* 6.00, *f* 6.65: Haver, N. P. *f* 0.07, *f* 0.07½.

BEURS VAN AMSTERDAM. (*H. K.*)

(14 *Julij*.)

W. S. 2½ pCt.	63 [illegible]	Dito 4 pCt.	93
Dito 3 pCt.	75¾ ⅞	Dito 4½ pCt.	
Certif. 4 pCt.	94 7/16 ⅜	Dt. Stiel. en C°.	92 [illegible]
Am. S. 3½ pCt.		Metal. 5 pCt.	[illegible]
Ard. v. 5 p. st.		Nieuwe Dito	[illegible]
Dito v. 150 p.st.		Dito 2½ p[illegible]	[illegible]
Dito Coupons		Braz. v[illegible]	
Dito Oude		[illegible] pCt.	26
Spanje 1 pCt.	23[illegible]	[illegible] 3 pCt.	
Dt. Binn. 3 pCt.	42[illegible]	[illegible] 3 pCt.	
Port. te L. 5 pCt.	38[illegible]	Dito 5 pCt.	
Dito 4 pCt.	3[illegible]	Denem. 5 pCt.	
Oude Russen	10[illegible]	Poolsche 4 pCt.	

[illegible]		SPECIE - KOERS.	
3 pCt.	7710	10 Gld. St.	*f* 9.80 à 9.90
5	—	O. Ger. Duc.	5.60 à 5.70
Fr. Bank	2655.—	Fr. Kr.	2.70 à 2.75
Ro[illegible]	99[illegible]	5 Frs.	[illegible] à 2.37
		Prs. Thal.	1.75 à 1.77

MAAS TE *GRAVE*. 13 *Julij*, 6 el 06 duim boven AP; *gevallen* 10 duim. 14 *Julij*, 6 el 01 duim boven AP; *gevallen* 5 duim.

DIEZE TE *'s BOSCH*, 14 *Julij*, 0 el 44 duim onder 0; *gevallen* 15 duim. 15 *Julij*, 0 el 56 duim onder 0; *gevallen* 12 duim.

De 0 te 's Bosch is 4 el 11 duim boven AP.

Gedrukt en Uitgegeven bij de Wed. D. A. A. DE ROOY te 's Hertogenbosch.